

БЕЗОПАСТНОСТТА НА ПАЦИЕНТА КАТО ПРИОРИТЕТ В ОБУЧЕНИЕТО НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

Пенка Иванова

Тракийски университет – Медицински факултет

Катедра „Здравни грижи”

Ул. „Армейска” 11, гр. Стара Загора 6000

България

e-mail: pepa_ivanova@abv.bg

АБСТРАКТ

Students are the most important medical university resource, and the tutor encourages health care students into the profession and into resurgence in the field of scientific study of nursing development and public health improvement. A view on the issue of including patient safety in bachelor education level for health care students is presented.

Keywords: student nurses, clinical expertise (competence), safety culture, clinical practice

Въведение:

По време на обучението на студентите медицински сестри се акцентира върху практическата подготовка, с оглед успешната им професионална реализация. Според целта и задачите на обучението, преподавателят подбира методи и средства, като предпочитани сред педагогическите иновации са интерактивните методи на обучение. Студентите прилагат придобитите умения в кабинета по здравни грижи при реални клинични условия, като предоставят здравни грижи, комуникират, анализират, поставят сестринска диагноза и формират критично мислене. Предоставянето на пряка грижа за пациента от студенти, улеснява работата на медицинските сестри.

Предизикателство за всеки преподавател или наставник е да прецени кога поведението на студента води до потенциален риск за безопасността на пациентите и причиняването на вреда по време на клинична практика и стаж.

Безопасността на пациента изисква допълнително професионално обучение и насоки на специалистите по здравни грижи, които са отговорни при решаване на различни здравни проблеми, насърчаване на здравословен начин на живот и поведение.

Цел: Целта на това проучване е да се провери поставена ли е на внимание, в процеса на практическото обучение на студентите, темата за безопасност на пациента и отговорността, която имаме като преподаватели за насърчаване културата на безопасност на специалистите по здравни грижи.

Материали и методика:

За реализиране на настоящото проучване е сондирано мнение от две групи респонденти (студенти и преподаватели). Използвани са социометрични методи на изследване (въпросници, индивидуални и групови интервюта), педагогически методи (целенасочено наблюдение). Направен е анализ на първичната информация, а резултатите са визуализирани с графични изображения.

Резултати и обсъждане :

Резултатите от проучването, допринасят за изясняване възможността практическото обучение на студентите да спомага за оценката и предотвратяването на потенциалния риск за безопасността на пациента. Изискват се целенасочени усилия от страна на преподавателите, за да практикуват студентите безопасно.

Според по-голяма част от студентите 57(79%), пациентите не се доверяват на грижите, предоставяни от тях по време на практиката, само 12(17%) са отговорили , че пациентите имат доверие на студенти, а 3(4%) не могат да преценят.(фиг.1)

Изследвано е как самите студенти, определят поведението на колегите си като рисково за безопасността на пациента. На въпроса могат ли да предвидят възможните рискове за безопасността на пациента при упражняване на дейност по време на клинична практика, 58(81%) са отговорили положително, 8(11%) по-скоро да и само 6(8%) не. При последните съществува страх от несправяне с дейността, липса на подкрепа и разбиране. Студентите с по-малък опит практикуват под контрол на преподавател (наставник) и са наблюдавани от други студенти. Всеки студент има своите личностови особености, с която колегите му да се съобразяват, но той трябва да се научи да ги контролира, като проявява критика и самокритика при обсъждане на дейностите и повишава своята професионална компетентност.

На въпроса, дали спомагат за приобщаване на пациента към неговата безопасност, по-голям процент 67(93%) от изследваните, отговарят, че се чувстват подготвени да информират пациента по отношение мерките за неговата безопасност и насърчават пациента да сигнализира при проблем. Считат, че отговарят на нуждите на пациента с доверие и състрадание. Според изследваните, възможен е инцидент при недостатъчна подготовка на студента и контрол от страна на преподавателя, при недобра техника при прилагане на дейности и липса на внимание към потенциалния риск. Преподавателят е необходимо да контролира емоционалните си реакции, да допринася за изграждане на атмосфера на взаимно доверие и отговорност за избягване на ненужни и потенциални вреди, свързани с предоставяне на здравни грижи. Според 69(96%) от студентите, преподавателят или наставникът насърчават тяхната подготовка по отношение контрола на инфекциите, свързани с предоставяне на здравни грижи. (фиг.2)

Според студентите, наученото в учебното заведение относно хигиената на ръцете се прилага от тях по време на практиката.

Мерките за безопасност на пациента, изискват качествена дезинфекция и стерилизация, спазване на стандартите за управление на болничните отпадъци, употребата на лични предпазни средства и ограничаване на посещенията при болния. Според студентите с най-голямо значение е качествена дезинфекция и стерилизация, след което се нарежда контрола и управлението на болничните отпадъци, а следващата по значение мярка е използване на лични предпазни средства.

Студентите - 35(49%) считат, че рисково поведение на колега се предизвиква от липсата на знания, практически и комуникативни умения, а останалите не са отговорили на въпроса.

На въпроса, изложени ли са на по-голям риск пациентите, обгрижвани от студенти: 62 (86 %), отговарят че това зависи от уменията, 2(3%),че рискът е значителен и8(11%) са отговорили отрицателно. Голям процент от изследваните 34(48%) считат ,че обучението относно профилактиката и контрола на нозокомиалните инфекции е достатъчно, 32(44%) препоръчват по-голяма практическа насоченост на това обучение, а само 6(8%) считат, че имат нужда от по-задълбочени знания по проблема.

Изводи :

Резултатите от проучването, допринасят за изясняване на възможността практическото обучение на студентите да спомага за оценката и предотвратяването на потенциалния риск за безопасността на пациента. Изискват се целенасочени усилия от страна на преподавателите, за да практикуват студентите безопасно.

По време на студентската практика се акцентира върху контрола и своевременното сигнализиране за потенциални и реални проблеми, свързани с безопасността на пациента.

Изграждат основни компетенции, свързани с контрола на инфекции, относно хирургична рана, интензивни грижи за пациента, използване на антимикробни преперати и резистентност.

Придобитите знания, относно хигиената на ръцете се прилагат от студентите по време на практиката.

Студентите не се чувстват подготвени, относно процедурите по подаване на жалби и правна защита на пациента.

Изисква се овладяване на нови знания и умения в съответствие със здравните потребности и повишаване на доверието в грижите, предоставяни от студентите по време на тяхното практическо обучение.

Препоръки:

Да се повиши контрола от страна на преподавателите и наставниците, по отношение спазване на изискванията за безопасност на пациента, с оглед затвърждаване на придобитите в медицинското висше училище знания в клинични условия.

Да се информира за пациента, относно риска от инфекции, свързани със здравните грижи и лечение, както и информация за мерките, които се предприемат с оглед безопасността на пациента.

Да се повишава културата на безопасност по време на клиничното обучение, като се информират и насърчават студентите, относно сигнализиране за инфекции и поведение на студента, което е рисково по отношение безопасността на пациента.

Да се постави на внимание темата за безопасност на пациента, като част от бакалавърското или продължаващо образование на здравните специалисти.

Литература:

1. Воденичаров Ц., Глутникова З., Гатева Л., Иновации в медицинското образование, София, Агваграфикс, 1997,19-66,93-142
2. Димов П.. Комплексността и интегрираността на познанието при съвременните системи за обучение, сп.Образование, кн.ХІІ,2003г.
3. Медицински стандарти по здравни грижи, София, 2008г.
4. Нишева, В., Медицинска педатгогика, Плевен, 2002
5. Medscape Medical News, 21.2013
6. <http://www.ibe.unesco.org/en.html>